

Nowy CPR z perspektywy jednostki notyfikowanej i jednostki oceny technicznej

Webinarium „Co przyniesie nowe rozporządzenie w
sprawie wyrobów budowlanych (CPR)?”

Dr inż. Sebastian Wall, Instytut Techniki Budowlanej
Warszawa, 12 września 2024 r.

Tematy

Część 1

Co się zmieni w procedurach wydania europejskiej oceny technicznej (ETA)?

Część 2

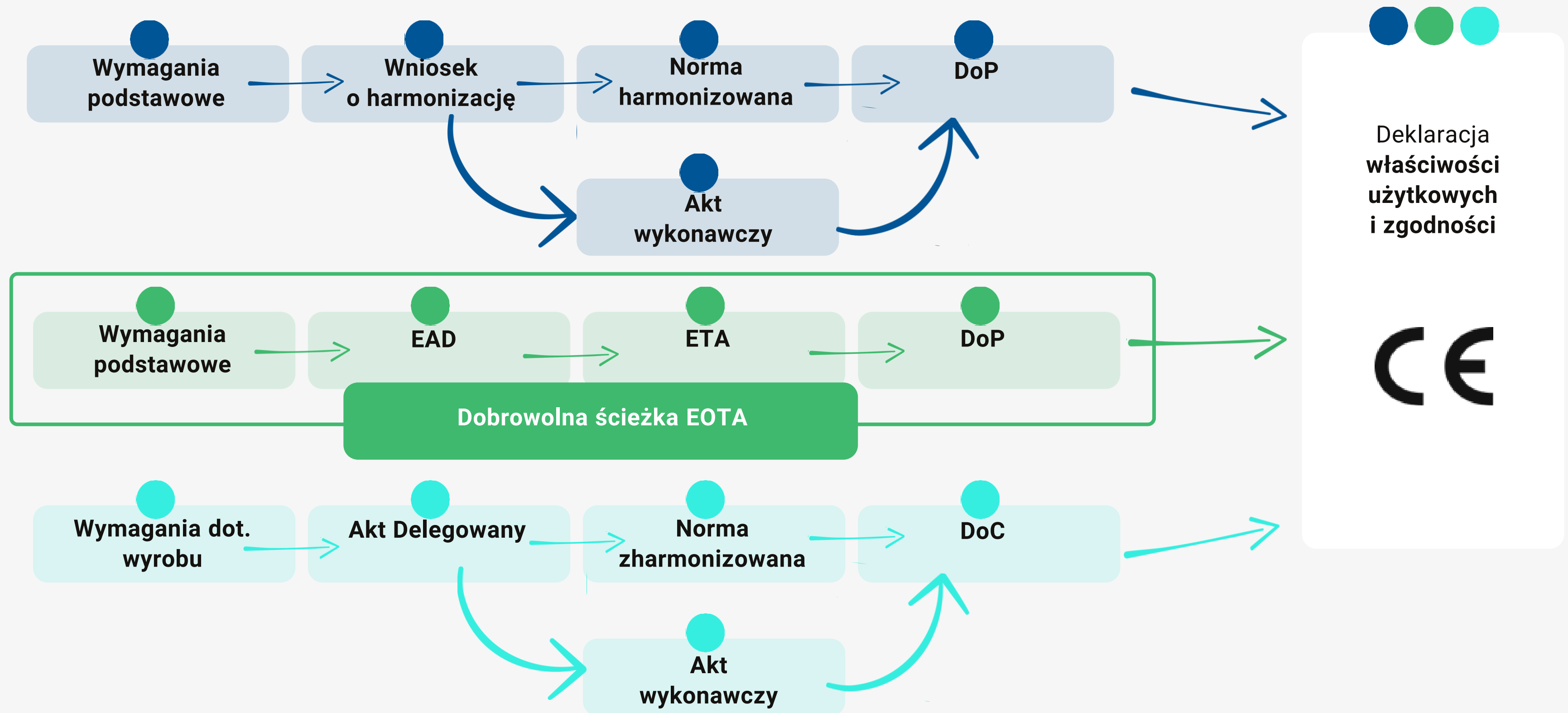
Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych - co będzie się wiązało z wdrożeniem systemu "3+"?

Zmiany w ścieżce EOTA

Ścieżka EOTA w ramach nowego CPR?

- EAD/ETA poza strefą zharmonizowaną ale w dalszym ciągu jako podstawa do DoP&C i oznakowania CE
- Dodatkowa możliwość inicjowania opracowania EAD przez grupę/stowarzyszenie producentów lub Komisję Europejską
- Okres ważności EAD
- ETA wydawane po cytowaniu odniesienia do EAD
- Zrównoważenie środowiskowe w EAD i ETA
- Przepisy przejściowe dotyczące EAD cytowanych w ramach aktualnego CPR i ETA wydanych na ich podstawie
- EOTA i jednostki oceny technicznej

EAD – niezharmonizowana specyfikacja techniczna

Czym jest i kiedy będzie można opracować EAD?

Europejskie dokumenty oceny (EAD) - podstawa europejskich ocen technicznych (ETA)

Metody i kryteria oceny właściwości użytkowych wyrobów, w tym wyrobów używanych, w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk **mogą zostać określone w EAD**, pod warunkiem, że wyroby te **nie są objęte**:

- a) **normą zharmonizowaną**, która stała się obowiązkowa na mocy aktu wykonawczego [...]
- b) **aktem wykonawczym** [...]
- c) normą zharmonizowaną, która ma zostać opracowana **w okresie krótszym niż jeden rok**, zgodnie z wnioskiem o normalizację [...]

UWAGA: nie ma już kryterium „nie w pełni objęte...”

Kto inicjuje proces opracowania EAD?

Opracowanie EAD na wniosek o przeprowadzenie ETA złożony przez:

- producenta,
- grupę producentów lub stowarzyszenie producentów

albo z inicjatywy **Komisji** - EOTA może, w porozumieniu z Komisją, sporządzić i przyjąć europejski dokument oceny

Nie ma kosztów opracowania EAD dla producenta

Co będzie podstawą opracowania EAD

Podstawę do przygotowania europejskich dokumentów oceny stanowią **podstawowe wymogi dotyczące obiektów budowlanych** określone w załączniku I oraz **wykaz z góry ustalonych zasadniczych charakterystyk środowiskowych** określony w załączniku II.

UWAGA: dot. wyłącznie EAD cytowanych po dacie stosowania nowego CPR

IV kw.
2025 r.

- a) skutki zmiany klimatu – ogółem;
- b) skutki zmiany klimatu – paliwa kopalne;
- c) skutki zmiany klimatu – emisje biogeniczne;
- d) skutki zmiany klimatu – użytkowanie gruntów i zmiana użytkowania gruntów;

IV kw.
2029 r.

- e) zubożenie warstwy ozonowej;
- f) potencjał zakwaszania;
- g) eutrofizacja wody w akwenach słodkowodnych;
- h) eutrofizacja wody w akwenach morskich;
- i) eutrofizacja lądowa;
- j) ozon fotochemiczny;
- k) ubożenie zasobów abiotycznych – minerały, metale;
- l) ubożenie zasobów abiotycznych – paliwa kopalne;
- m) zużycie wody;

IV kw.
2031 r.

- n) cząstki stałe;
- o) promieniowanie jonizujące, zdrowie człowieka;
- q) ekotoksyczność wody słodkiej;
- p) działanie toksyczne dla ludzi, rakotwórcze;
- r) działanie toksyczne dla ludzi, inne niż rakotwórcze;
- s) oddziaływanie związane z użytkowaniem gruntów.

Okres ważności EAD?

Po opublikowaniu odniesienia EAD może być wykorzystywany jako podstawa europejskiej oceny technicznej **przez 10 lat**, chyba że odniesienie to zostanie wycofane z Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej lub europejski dokument oceny nie będzie już stosowany

Organizacja JOT **może w ostatnim roku tego okresu** podjąć decyzję o przedłożeniu europejskiego dokumentu oceny do odnowienia.

Kiedy wydawana jest ETA, jak długo jest ważna?

JOT wydaje europejską ocenę techniczną **na wniosek producenta**, na podstawie EAD, **do którego odniesienie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.**

Europejskie oceny techniczne wydane na podstawie europejskiego dokumentu oceny zachowują ważność **przez 5 lat** od upływu okresu ważności EAD

Co obejmuje ETA?

ETA obejmuje właściwości użytkowe podlegające zadeklarowaniu, wyrażone w poziomach lub klasach lub w sposób opisowy, odnoszące się do zasadniczych charakterystyk uzgodnionych przez producenta i JOT, do której skierowano wniosek o europejską ocenę techniczną dla deklarowanego zastosowania wyrobu, oraz szczegóły techniczne niezbędne do wdrożenia systemu oceny i weryfikacji.

Europejska ocena techniczna zawiera również ocenę właściwości użytkowych w odniesieniu do z góry ustalonych zasadniczych charakterystyk środowiskowych*

***Dotyczy ETA wydanych na podstawie EAD cytowanych po dacie stosowania nowego CPR**

Znakowanie CE wyrobów, dla których wydano ETA

Wyroby dla których wydano ETA, **mogą mieć** oznakowanie CE i **uzyskać taki sam status jak wyroby mające oznakowanie CE na podstawie hST**, jeżeli producent spełnia zobowiązania określone w niniejszym rozporządzeniu.

Jeżeli zobowiązania te odnoszą się do hSTtechnicznych, producent musi odnieść się bezpośrednio do EAD lub, jeżeli hST, dodatkowo do tych specyfikacji.

Jednostki Oceny Technicznej

JOT wyznaczone na podstawie rozporządzenia (UE) nr 305/2011 uznaje się za wyznaczone również na podstawie nowego CPR.

Państwa członkowskie wyznaczyć działające na ich terytorium JOT na potrzeby jednej lub kilku rodzin wyrobów. Mogą również wyznaczyć działające na ich terytorium JOT jako właściwe dla nowych lub innowacyjnych wyrobów, które nie należą do już istniejących rodzin wyrobów [...]

Komisja przydziela każdej JOT numer identyfikacyjny.

Przepisy przejściowe dotyczące EAD i ETA

EAD zacytowane w **Dz.U.U.E (zgodnie ze „starym” CPR) do dnia rozpoczęcia stosowania nowego CPR** [IV kw. 2025 r.], zachowują ważność do IV kw. 2030 r., chyba że ich termin ważności wygaśnie z innych powodów. Wyroby objęte ETA wydanymi zgodnie z tymi EAD mogą być wprowadzane do obrotu do IV kw. 2035 r. **Do tych EAD i ETA stosuje się „stary” CPR.**

ETA wydane na podstawie EAD, do których odniesienia nie będą zacytowane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 305/2011 do dnia rozpoczęcia stosowania nowego CPR [IV kw. 2025] **traktuje się jako wnioski o ETA na podstawie nowego CPR.** Producent nie ponosi **kosztów przeniesienia administracyjnego.** Oznacza to, że po tej dacie te ETA nie będą podstawą do wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu z oznakowaniem CE.

Obecnie EOTA i KE podejmują działania zmierzające do zacytowania odniesień do jak największej liczby EAD, na podstawie których wydano już ETA.

Kalendarium

1

IV kw. 2024
Wejście w życie
Okres przejściowy

2

IV kw. 2025
Stosowanie
Możliwe cytowanie
„nowych” EAD

3

IV kw. 2030
„stare” EAD tracą
ważność

4

IV kw. 2035
koniec wprowadzania
do obrotu na
podstawie ETA
(wydane na
podstawie „starych”
EAD)

**Zrównoważone
wykorzystanie zasobów
naturalnych - co będzie
się wiązało z wdrożeniem
systemu "3+"?**

Zrównoważenie środowiskowe w nowym CPR

Nowe obowiązki w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz **stworzenie podstaw do obliczania zrównoważenia środowiskowego wyrobów budowlanych.**

Obliczenia powinny obejmować **cykl życia wyrobu przy użyciu metod ustalonych w normach.** Powinny obejmować **wszystkie etapy życia wyrobu, od nabycia surowców lub pozyskania z zasobów naturalnych po ich ostateczne unieszkodliwienie,** w tym potencjalne korzyści i wykroczenia poza dopuszczalne limity. W przypadku wyrobów używanych i poddanych regeneracji obliczony cykl życia powinien rozpoczynać się od demontażu z obiektu budowlanego i obejmować wszystkie kolejne etapy aż do ostatecznego unieszkodliwienia.

Komisja ma udostępnić **oprogramowanie do przeprowadzania takich obliczeń,** a w szczególności współczynniki charakterystyki mające zastosowanie zgodnie z normą europejską EN 15804 lub z przyszłymi normami.

Nowy system oceny **3+ dotyczący zrównoważenia środowiskowego.**

Wymagania środowiskowe nr 7&8

Emisje obiektów budowlanych do środowiska zewnętrznego

Obiekty budowlane oraz wszelkie ich części muszą być zaprojektowane, zbudowane, użytkowane, konserwowane oraz demontowane lub rozbierane w taki sposób, aby przez cały cykl życia nie stanowiły ryzyka dla środowiska zewnętrznego w wyniku któregokolwiek z poniższych czynników:

- uwalniania substancji niebezpiecznych, mikrodrobin plastiku lub promieniowania do powietrza, wód gruntowych, wód morskich, wód powierzchniowych lub gleby;
- niewłaściwego odprowadzania ścieków, emisji gazów spalinowych lub niewłaściwego usuwania odpadów stałych i płynnych do środowiska zewnętrznego;
- uszkodzenia budynku, w tym uszkodzenia spowodowanego transportem zanieczyszczeń zawartych w wodzie do fundamentów budynku;
- uwolnienia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych obiektów budowlanych

Obiekty budowlane oraz wszelkie ich części muszą być zaprojektowane, zbudowane, użytkowane, konserwowane i demontowane lub rozbierane w taki sposób, aby przez cały cykl życia wykorzystanie zasobów naturalnych było zrównoważone i zapewniało:

- zmaksymalizowanie zasobooszczędnego wykorzystania surowców i surowców wtórnych o wysokim stopniu zrównoważenia środowiskowego;
- zminimalizowanie całkowitej ilości wykorzystanych surowców;
- zminimalizowanie całkowitej ilości energii wbudowanej;
- zminimalizowanie wytwarzanych odpadów;
- zminimalizowanie ogólnego zużycia wody pitnej i szarej;
- zmaksymalizowanie ponownego użycia lub zdolności do recyklingu obiektów budowlanych, w całości lub w części, oraz ich materiałów po demontażu lub rozbiórce.
- łatwość demontażu.

Nowy system oceny i weryfikacji 3+

Kontrola przeprowadzana przez jednostkę notyfikowaną **w zakresie oceny zrównoważonego rozwoju środowiska**

- Producent ocenia właściwości użytkowe
- Jednostka notyfikowana koncentruje się na walidacji danych i obliczeń

System 3+ Zadania producenta

Producent przeprowadza:

- **ocenę właściwości użytkowych** wyrobu na podstawie gromadzenia danych na potrzeby wartości początkowych, założeń i modelowania;
- **zakładową kontrolę produkcji.**

System 3+ Zadania jednostki notyfikowanej

Jednostka notyfikowana podejmuje decyzję w sprawie wydania, ograniczenia, zawieszenia lub cofnięcia **sprawozdania z walidacji** na podstawie:

- **walidacji** wartości początkowych, przyjętych założeń i zgodności z mającymi zastosowanie przepisami ogólnymi lub przepisami szczegółowymi dotyczącymi kategorii wyrobu;
- **walidacji** oceny producenta;
- **walidacji** procesu zastosowanego w celu opracowania tej oceny;
- **walidacji** prawidłowego wykorzystania oprogramowania odpowiedniego do oceny;
- **wstępnej inspekcji** zakładu produkcyjnego w celu walidacji wszelkich danych specyficznych dla danego przedsiębiorstwa.

Na czym będzie polegała walidacja?

Walidacja polega na sprawdzeniu obliczeń i danych wejściowych, i w tym kontekście jednostka **notyfikowana sprawdza**, czy dane modelujące i wejściowe mające zastosowanie zgodnie ze zharmonizowaną specyfikacją techniczną lub EAD odzwierciedlają właściwości użytkowe wyrobu, a także wykorzystanie oprogramowania dostarczonego przez Komisję, wraz z wszelkimi wykorzystanymi danymi, a w szczególności sprawdza wiarygodność wszelkich wykorzystanych danych specyficznych dla danego przedsiębiorstwa.

Kiedy będzie możliwe/obowiązkowe deklarowanie właściwości zrównowazenia środowiskowego w ramach nowego CPR

- Obowiązek deklarowanie zgodnie z harmonogramem (Załącznik II)
- Metody oceny właściwości użytkowych zasadniczych charakterystyk zrównowazenia środowiskowego muszą się znaleźć w hEN i EAD - do których odniesienia będą cytowane zgodnie z nowym CPR

- Dokumenty c-PCR
- Oprogramowanie KE
- Jednostki notyfikowane (norma akredytacyjna PN-EN ISO/IEC 17029) i procedura walidacji

UWAGA: Obecnie procedowany jest akt delegowany ustanawiający system 3+ w ramach aktualnego CPR! Najnowsze hEN zawierają już charakterystyki środowiskowe

IV kw.
2025 r.

- a) skutki zmiany klimatu – ogółem;
- b) skutki zmiany klimatu – paliwa kopalne;
- c) skutki zmiany klimatu – emisje biogeniczne;
- d) skutki zmiany klimatu – użytkowanie gruntów i zmiana użytkowania gruntów;

IV kw.
2029 r.

- e) zużycie zasobów wody;
- f) potencjał zakwaszania;
- g) eutrofizacja wody w akwenach słodkowodnych;
- h) eutrofizacja wody w akwenach morskich;
- i) eutrofizacja lądowa;
- j) ozon fotochemiczny;
- k) uciążliwość abiotycznych – minerały, metale;
- l) uciążliwość abiotycznych – paliwa kopalne;
- m) zużycie wody;

IV kw.
2031 r.

- n) cząstki stałe;
- o) promieniowanie jonizujące, zdrowie człowieka;
- q) ekotoksyczność wody słodkiej;
- p) działanie toksyczne dla ludzi, rakotwórcze;
- r) działanie toksyczne dla ludzi, inne niż rakotwórcze;
- s) oddziaływanie związane z użytkowaniem gruntów.

Kalendarium

1

IV kw. 2024
Wejście w życie

2

IV kw. 2025
Stosowanie
Deklaracja skutki
zmian klimatu

3

IV kw. 2029
Deklaracja
gł. wskaźników
środowiskowych

4

1 listopada 2031
Deklaracja
wszystkich
wskaźników
środowiskowych

5

1 listopada 2039
koniec
starego CPR

Dziękuję za uwagę

s.wall@itb.pl

www.itb.pl